

දේශීය සංස්කෘතිය හා සම්මිශ්‍ර වූ කාපිරි ජන සංස්කෘතිය පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඩබ්එච්. නුවනි උදාරා

පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංගය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය.

nuwaniudara23@gmail.com

මූලාශ්‍ර පද - කාපිරි, දේශීය, සංස්කෘතිය, විවිධත්වය

හැඳින්වීම

මානවයා ස්වකීය විවිධ ආසා මස්තකප්‍රාප්ත කර ගැනීමට බහුවිධ ප්‍රවේශ අනුගමනය කිරීම ඉතිහාසයේ සිට නූතන යුගය දක්වා ම සනාතනික ධර්මතාවයකි. ශ්‍රී ලංකාව සිංහල, දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර් යන ප්‍රධාන ජාතීන් හතරකට නිවහන සපයන්නා සේ ම ආදිවාසී වැදි ජනතාව, අභිකුන්ධික ජනතාව, මැලේ ජනතාව, කාපිරි ජනතාව වැනි අනෙකුත් කුඩා කණ්ඩායම් රැසකගේ ද වාස භූමිය වේ. මෙම කුඩා කණ්ඩායම්වලට ද ඔවුන්ටම ආවේණික වූ සංස්කෘතික දායාදයන් පවතී. ආගම, භාෂාව, කලාව, අභිචාර වර්තී සංස්කෘතිකාංග වේ. ඒ අතරින් කාපිරි ප්‍රජාව බටහිර ජාතීන්ගේ යටත් විජිතකරණයෙහි අතුරුඵලයක් වශයෙන් ස්ථාපිත වූ ජන කණ්ඩායමකි. මොවුන් තුළින් ලංකාවට විශේෂිත වූ කලා සම්ප්‍රදායක් බිහි විය. යටත් විජිත සමයන්හි දී යටත් විජිත පාලකයන්ගේ අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීම සඳහා විවිධ ජන වර්ගයන් මෙරටට රැගෙන එන ලදී. ඒ අනුව ක්‍රි.ව. 1505 දී පමණ පෘතුගීසීන් විසින් යුධ හටයන් හා වහලුන් ලෙස මෙහි රැගෙන ආ අප්‍රිකානු ජනයා ලාංකේය කාපිරි ජනයාගේ ආදී මුතුන් මිත්තන් බව සැලකිය හැකිය.

ක්‍රමවේදය

යටත්වික පර්යේෂණ ගැටලුව සාධනය කර ගැනීම සඳහා මා විසින් ක්ෂේත්‍ර නොවන අධ්‍යයන ක්‍රමවේද යොදා ගන්නා ලදී. සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනයක් ද සිදු කරනු ලැබිණි. ඉන්පසු එම දත්ත එක්රැස් කරගැනීම සිදු විය. අන්තර්ජාලය භාවිතා කරමින් ද අවශ්‍ය තොරතුරු රැස් කර ගන්නා ලදී.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

කාපිරි ජනයාගේ සංස්කෘතිය තුළ භාෂාව ඉතා වැදගත් වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉතා අඩු ප්‍රතිශතයක් සිටීමත් සිංහලයන් සමග මිශ්‍ර වීමත් නිසා වර්තමානයේ ඔවුන්ට ආවේණික වූ ඉන්දු පෘතුගීසී බස ඔවුන් අතරින් වියැකී යමින් පවතී. එහෙත් සිංහල භාෂාවේ දී වුව ද තවමත් පෘතුගීසී වචන භාවිතා කරයි. විශේෂයෙන් ම ඔවුන්ගේ බයිලා කපිරිඤ්ඤා සංගීතයේ දී එය මනාව හඳුනාගත හැකිය. පෘතුගීසී ආගමනයෙන් එම භාෂාව අපට හිමි වූ අතර අපගේ භාෂාව මෙම කාපිරි ජනයා යම් සේ ග්‍රහණය කර ගන්නට ඇති බව වැටහෙන කරුණකි. මන්දයත් සංස්කෘතීන් ද්විත්වයක් එකිනෙක හමුවීම තුළින් සිදු විය හැකි ප්‍රතිඵලය එය බැවිනි. කාපිරි ජනයාට ආවේණික වූ හා සුවිශේෂිත ම අංගය නම්, ක්‍රියෝල භාෂාව හා ඒ ඇසුරින් ඇති සංස්කෘතියයි. 18 වන සියවස අගභාගයේ අන්තර් ජනවාර්ගික භාෂා මාධ්‍ය ලෙස ඉංග්‍රීසි භාෂාව හඳුන්වාදෙන තෙක් ම ඔවුන් හා සෙසු ජනවර්ග අතර අදහස් හුවමාරුව සඳහා භාවිත වූයේ ඔවුන් සතු ක්‍රියෝල ව්‍යවහාරයයි. ස්වාභාවයෙන් ම විනෝදකාමී ජාතියක් වන කාපිරි ජනයාට ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතියේ වර්ණවත්භාවය තුළින් විවිධත්වයක් පෙන්නුම් කිරීමට හැකි වීම ඔවුන් සතු සුවිශේෂත්වයකි. ඔවුන් මෙරටට දායාද වූ සංස්කෘතික උරුමයන් ඓතිහාසික යුධ තාක්ෂණයේ සිට සංගීතය, ගායනය, නර්තනය දක්වා පුළුල් පරාසයක පැතිර යයි. සංගීතය, ගායනය හා නර්තනය මොවුන්ගේ ජීවිතය හා බද්ධ වූ සංස්කෘතිකාංග ත්‍රිත්වයකි. ඒ අනුව ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිකාංග අතර කපිරිඤ්ඤා, මංජා නර්තන සම්ප්‍රදාය, බයිලා සංගීතය කැපී පෙනේ. ඔවුන් වඩාත් ගීත ගායනයට හා නර්තනයට මහත් කැමැත්තක් දැක්වූ විනෝදකාමීන් පිරිසක්

බවට මනාව පෙනේ. බයිලා යන්න පෘතුගීසි (bailar) යන්නෙන් බිඳී ආවකි. එහි අර්ථය නැටුම යන්න ය. එය කාපිරි ජනයා හා සම්බන්ධ වන සංගීතාංගයක් වන කපිරිඤ්ඤා නමින් ප්‍රචලිත වී තිබේ. වර්තමාන සමාජය තුළ ද මෙම බයිලා කපිරිඤ්ඤා භාවිතා නොවන්නේ යැයි අපට සිතිය නොහැකිය. ඒ වර්තමානයේ ද කාපිරි ජනයා ලංකාවේ ජීවත් වන බැවිනි. කපිරිඤ්ඤා නර්තනය බාල, මහලු ස්ත්‍රී පුරුෂ සියලු දෙනා එක්ව ප්‍රාසාංගික ලෙස ඉදිරිපත් කරන කලා අංගයකි. මොවුන්ගේ නර්තන විලාසය මේ තුළින් මනාවට ගම්‍ය වේ. මෙවැනි සංස්කෘතික අංගයක් හිමි වීම හේතුකොට ගෙන පෘතුගීසි ජාතියට තුනි දීමක් දීමට විටෙක මෙය සාධකයකි. ඉතා සරල ඇඳුම් විලාසිතා මොවුන් භාවිතා කර ඇති බව ඉහත නර්තනාංග තුළින් පැහැදිලි වේ. කාන්තාවන් අතර දෙපයෙහි ඇස්වටය තෙක් දික්වන පරිදි කීමෝනා නමැති ඇඳුම් විශේෂයකින් සැරසීමට කැමැත්තක් දක්වන බව හා ඒවායින් සැරසී සිටින අන්දම මෙම රූප තුළින් දැකගත හැකිය. වර්තමාන ලාංකේය සමාජය තුළ කාන්තාවන් ද මේ හා සමාන ගවුම් පළඳින ආකාරය දක්නට ලැබේ. මෙය බටහිර ආභාසය තුළින් මෙරටට පැමිණි බව මේ අනුව පෙනෙයි. කල්යන් ම විසපත් කාන්තාවන් දේශීය සංස්කෘතිය අනුව චිත්තය හා හැට්ටය පැළඳ සිටින ආකාරය එම පෙදෙස්වලට ගිය පසු දක්නට ලැබේ. මේ අනුව සංස්කෘති දෙකක හුවමාරුව තුළින් නවතම සංස්කෘතියක් නිර්මාණය වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

අතිශයින් ප්‍රාසාංගික ස්වරූපයක් ගන්නා මංජා ඉදිරිපත් කිරීම් බෙහෙවින් නිදහස් ප්‍රවේශයක් ගන්නා අතර, ඒ සදහා ඔවුන් භාවිතා කරන සංගීත මෙවලම්, ඔවුන් ගෝලීය සමාජ ප්‍රවාහය තුළ විවිධ සමාජ සම්මිශ්‍රණයකට භාජනය වී ඇති බවට පෙනේ. ඔවුන් තුළ කුමන නර්තන අංගයක් ඉදිරිපත් කළද භාවිත වන්නේ එකම වාදන භාණ්ඩය කිහිපයකි. එය පහත ආකාරයට විස්තරාත්මකව දැක්විය හැකිය. ඩොල්කිය, රබාන, පොල්කටු දෙක, හැඳි දෙක එය සට්ටනයෙන් ඇති වන ශබ්දය, බෝතලයකට කාසියකින් තට්ටු කළ විට නැගෙන ශබ්දය යන භාණ්ඩ වාදනයට යොදා ගෙන ඇත. අන්තර් මහද්වීපික සංගීත භාණ්ඩ ලෙස දේශීය බෙර, වයලින්, මැන්ඩලින්, ස්පාඤ්ඤ ගිටාර ආදිය යොදා ගනියි. මේවා ඔවුන් එදිනෙදා ජීවිතයේ මුහුණ දෙන දුක, වේදනාව, සතුට, ආදරය හා පාරිසරික අංග වන මුහුදු, සතුන්, සොබාදහම, කුරුල්ලන් ආදිය තේමා කොට ගත් සරල අර්ථ සහිත ඒවා වේ. සාමාන්‍යයෙන් මන්ද ස්වරයෙන් ආරම්භ වන ගීත අවසන් වන්නේ ප්‍රවේගකාරී නර්තනයට යෝග්‍ය පරිදි ක්‍රමයෙන් වේගවත්වන රිද්මයන්ගෙනි. වැඩි වශයෙන් ම සමූහ ගායනය කැපී පෙනේ. සෑම ගීතයක්ම පද 6-7 කට පමණ සීමා වූව ද විවිධ රිද්මයන්ගෙන් එකම පද ගායනා කරමින් කෑ ගැසීම්, අත්පොළසන් ආදිය ඇතුළත්ව එකම ගීය වුවද දිගු වේලාවක් ගායනා කිරීමේ හැකියාවකින් යුක්තය. ගීතවල සම්පූර්ණ අර්ථය ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් භාෂාත්මක අවබෝධය නොමැති වුව ද තම පරම්පරාවෙන් පැවත එන මෙම මංජා සංගීතය ඔවුන් ඉදිරියට රැගෙන යාමක් දක්නට ලැබේ. ඔවුන්ට ආවේණික වූ මෙම සංස්කෘතික රටාව මෙරටට යුරෝපීන් නොඑන්නට නොලැබීමට ද සිදුවිය හැකිය.

මදුරා විකා විකා මිනේලා
 මිඤ්ඤ කාවො යවන්ඩ රෙකාදු
 අවන සින්තදු.....

ඔවුන්ගේ ගී ආකාර මෙසේ සරලව දැක්විය හැකිය. මෙසේ ලාංකේය සංස්කෘතිය වර්ණවත් කිරීමෙහිලා විවිධ සංස්කෘතික සන්දානයන් මිශ්‍ර වූවා සේම පෘතුගීසීන් තුළින් මෙරටට ගලාගෙන පැමිණි වෙනස්ම ජන කණ්ඩායමකින් යුතු මෙම සංස්කෘතිය වටිනා දායාදයකි. ලාංකේය සංස්කෘතිය ඒකාකාරී බවින් මුදවා අර්ථවත් සංස්කෘතික සභ්‍යත්වයක ලබාදීමට මෙවැනි සංස්කෘතීන් ඔස්සේ හැකි වේ.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

විජේවර්ධන. ඇස්. පී., (2010), *ලංකාවේ පහස් වසරක්*, කොළඹ: සුරස ප්‍රකාශකයෝ
 වික්‍රමසිංහ, එම්., (2011), *වහල්ලු*, සරස පොත් ප්‍රකාශකයෝ.